

передбачені чіткі підстави застосування такого превентивного заходу як перевірка документів. Подібного за своєю чіткістю положення ні Закон України «Про міліцію» [2], ні Наказ МВС України «Про затвердження Статуту патрульно-постової служби» [3] не містять. Так, п.2 ч.1 ст.11 Закону України «Про міліцію» містить одну конкретну підставу перевірки документів – при підозрі у вчиненні громадянином правопорушення і абстрактне положення про підстави перевірки документів [2].

Іншим прогресивним положенням у Законі України «Про Національну поліцію», на відміну від Закону України «Про міліцію», є не тільки конкретний перелік спеціальних засобів, які може застосовувати поліцейський, а й чіткі підстави застосування кожного спеціального засобу та випадки заборони такого застосування (ст. 45 Закону) [1].

Також регламентованість дій поліцейського безпосередньо в Законі полегшує громадянам розуміння правомірності дій поліцейського, оскільки виключає потребу їх звернення до додаткових інструкцій, положень, які не є такими доступними для ознайомлення.

Отже, вважаємо, що в Законі України «Про Національну поліцію» знайшов відображення принцип верховенства права, а саме його складовий елемент – правова визначеність, що полягає в чіткій регламентації дій поліцейських. Така конкретність полегшує виконання обов'язків самого поліцейського, усуває суперечності з приводу правомірності його дій.

Література

1. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua.
2. Про міліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 20.12.1990 № 565-XII. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua.
3. Про затвердження Статуту патрульно-постової служби [Електронний ресурс] : Наказ МВС України від 28 липня 1994 року № 404. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua.

Віталій Олегович Найда – курсант I курсу факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Іван Васильович Кріпак** – старший викладач
кафедри теорії та історії держави і права Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ДЕРЖАВИ І ЦЕРКВИ

Сучасне українське суспільство переживає період гострих міжцерковних протистоянь і конфліктів на ідеологічному та політичному підґрунті. Так, взаємовідносини держави та Церкви значною мірою

залежать від загальної секуляризації життя, що проявляється у намаганнях всіляко знизити роль та значення релігії в сучасному суспільстві. Криза комуністичної ідеології, відродження національної самосвідомості сприяють прискоренню в Україні процесу становлення нового відношення до релігії взагалі та Церкви зокрема.

Незважаючи на те, що сучасні навколоцерковні події носять відкрито політичний характер та розділяють нашу державу на Захід, який підтримує УГКЦ, УАПЦ, УПЦ (КП) та Схід, де переважно підтримується УПЦ (МП), постає питання про налагодження плідного соціального діалогу між державою та Церквою. Справа не лише в подоланні розколу між православними конфесіями, а й в консолідації сучасного суспільства навколо спільних духовно-культурних національних цінностей. Саме такого роду згуртування гарантує виживання українського народу в умовах доленосних викликів глобалізованого світу.

Аналіз головних тенденцій розвитку права та релігії в Україні дають підстави стверджувати, що ставлення держави до Церкви змінювалося залежно від історичного часу. На це впливали основні етапи державотворення, кризові процеси та інші чинники. Вважаємо, що соціальний діалог держави і Церкви в Україні мав шість великих історичних етапів:

- перший (X-XII ст.) з них в основному характеризувався відносинами «симфонії» між державою та Церквою (наділення Церкви правовою юрисдикцією, передача їй частини державних функцій, прагнення державно-княжої влади реалізувати принцип «Зміцнення Церкви – зміцнення держави»;

- для другого етапу державно-церковних відносин (XVI-XVII ст.) притаманне те, що православ'я стає знаменом боротьби за національну самобутність, основним чинником національно-визвольного руху середини XVII ст.;

- третій етап державно-церковних відносин в Україні (друга половина XVII – поч. XIX ст.) пов'язаний насамперед з приєднанням до Московської держави значної частини українських земель, що призвело до зміни типу державно-церковних відносин в Україні – поступово здійснюється «одержавлення Церкви», перетворення її в складову частину державного владного механізму;

- четвертий етап державно-церковних відносин склався за часів української національно-демократичної революції 1917-1921 рр. (зокрема Центральною Радою були відновлені старі принципи відносин держави та Церкви, Православна Церква проголошувалась державною, було створено Міністерство сповідань, у функції якого входило регулювання відносин конфесій між собою і державою);

- п'ятий етап (почався з 1921 р. – закріплення радянської влади в Україні внаслідок російсько-комуністичної окупації) знаменував собою такий тип відносин політики і релігії, держави і Церкви, коли ставлення до релігії і Церкви було вкрай негативним: значна частина кліру була репресована, конфесії позбавлені статусу юридичних осіб, обмежені у релігійній та світській діяльності.

Принципово новим став шостий етап державно-церковних відносин, що почався з кінця 80-х років ХХ століття: держава і Церква визначилися в якості рівноправних суб'єктів даних відносин, держава проголосила принцип невтручання у справи релігії та Церкви, зобов'язалася забезпечити свободу совісті та віросповідання, а також рівність громадян перед законом, незважаючи на їх релігійні уподобання.

У наш час соціальний діалог української влади з Церквою може перейти на принципово нові позиції (початок сьомого етапу). На наше глибоке переконання, сьогодні визріли всі необхідні умови для того, щоб позитивні можливості духовно-інтегруючої функції релігії в умовах розбудови незалежної української державності (які, на жаль, поки що не реалізуються в повному обсязі) могли би реалізуватися сповна. Мова йде про те, що Церква повинна перестати розглядати державну політику лише як засіб досягнення конкретних конфесійних цілей, а держава, в свою чергу, використовувати Церкву лише як додатковий адміністративний ресурс.

Отже, особливістю діалогу сучасної української національної держави та Церкви є процес руйнівної секуляризації, який можливо зупинити лише шляхом відродження релігійних традицій, звернення до системи традиційних релігійних моральних цінностей, що довели свою життєздатність протягом тисячоліть. Перед сучасною соціальною (в т. ч. правовою) наукою постають важливі проблеми дослідження цих традицій і духовно-культурних цінностей на основі вивчення багатоманітних зв'язків релігії з суспільно-політичними подіями в Україні.

Література

1. Євдокимова Т.В., Мітіна В.О. Взаємодія політики і релігії в історичному контексті: від прийняття християнства до сучасності. // На межі тисячоліть: християнство як феномен культури. Збірник наукових статей. Міністерство освіти і науки України. Міжнародний інститут лінгвістики і права – К., – 2000. – С. 210-235.
2. Шуба О.В., Євдокимова Т.В. Ставлення української соціал-демократії до релігії та церкви. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Соціал-демократична ідея в українському та європейському політичному просторі” // Політологічний вісник. – 2001. – №8. – С. 348-349.